

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-104/21

Датум: 24.09.2021. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „*DSM ELEKTRUS*“ д.о.о. Котор Варош, за обнављање еколошке дозволе за МХЕ „ВИГОШТА 2“ на ријеци Вигошта, општина Котор Варош, инсталисане снаге 249 kW, а на основу члана 94. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15 и 70/20), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Обнавља се рјешење овог министарства број 15.04-96-106/16 од 30.09.2016. године, којим је издата еколошка дозвола „*DSM ELEKTRUS*“ д.о.о. Котор Варош за пројекат МХЕ „ВИГОШТА 2“ на ријеци Вигошта, на локацији к.ч. број 4080, 4076 к.о. Вечићи и к.ч. 2798 к.о. Орахова, општина Котор Варош, инсталисане снаге 249 kW, са роком важења до 30.09.2026. године.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:

2.1. Хидроенергетско постројење које чине сљедећи објекти:

- водозахват, димензија 11,00 x 25,00 m;
- транспортни цјевовод, дужине 1400 m;
- машинска зграда, димензија 7,00 x 8,00 m ± 1 m.

3. „*DSM ELEKTRUS*“ д.о.о. Котор Варош дужан је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

За вријеме изградње:

- Теретна возила и друга возила, који ће одвозити/довозити грађевински материјал и слично, прије изласка на саобраћајнице очистити од остатака земље која се може наћи на точковима возила, у складу са Законом о основима безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 06/06).
- Извршити прекривање церадом возила који превозе изразито суви прашинасти материјал уколико возило иде у јавни саобраћај.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Вршити техничке прегледе машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката.
- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на квалитет ваздуха.
- Обавезно користити нискосумпорна горива као енергенте.
- Примјенити све мјере током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала) за спречавање дисперзије лебдећих честица на локацији, и примјењивати све мјере заштите којима се емисије лебдећих честица доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и кvasити приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
- У циљу оцјене утицаја на стање квалитета ваздуха при извођењу радова на изградњи предметне мале хидроелектране пратити концентрацију загађујућих материја у ваздуху.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметог енергетског постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

У току изградње:

- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечиог корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале треба бити истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Пратити вриједности параметара квалитета воде аутоматском мјерном опремом на локацији водозахвата и машинске зграде.
- За грађевинске раднике на локацији обезбједити покретне преносне еколошке санитарне тоалете и у сарадњи са надлежном комуналном службом редовно их одржавати и празнити.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Забрањује се дистрибуција горива на предметном локалитету због могућности загађења животне средине.

- На предметној локацији поставити посуду за адсорбенс (пиљевина, пијесак, екопор) у случају просипања нафте и нафтиних деривата.
- Отпад настао упијањем нафте и нафтиних деривата посебно одлагати и третирати као опасан отпад у договору са надлежном службом.
- Успоставити систем адекватног управљања отпадним водама већ у фази организације градилишта тако да се прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изграде тако да буде обезбијеђен одвод површинских вода и прилагођена предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- Добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Вишак материјала након изградње предметног постројења не смије се истресати у водоток.
- Површине на локацији редовно чистити и одржавати уредним.
- Прање и одржавање радне механизације не обављати на предметној локацији.
- Обавезно се придржавати смјерница (провођење мјера управљања водног ресурса) и услова који су дати у водној сагласности - дозволи.
- Правилно одлагати комунални отпад (у затворене канте) до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираниог материјала у водоток, прије свега на обале потока на којима ће се изводити највећи обим грађевинских радова.
- Предузимати активности у циљу заштите постојеће вегетације.
- У случају појаве ерозивних процеса подузети хитне мјере стабилизације тла.
- Сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депоновати на за то предвиђеним локацијама и заштићеним од појаве ерозије.
- Квалитетнију земљу од ископа користити за рекултивацију околног земљишта и насипа тако да се сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депонује на за то предвиђену локацију и заштити од ерозије.
- Избјегавати деградацију тла изван пројектом дефинисаног простора, те засјецање нагиба, узимање грађевинског материјала из падина подложних клизању уз примјену најбоље расположиве технологије и инжењерске технике.

У току експлоатације:

- Обезбедити еколошки прихватљив проток иза преградног профила односно правилно управљати испуштањем воде намјењене одржавању еколошког минимума у циљу одржавања живота акватичких заједница, устаљеног режима и квалитета воде у водотоку низводно од објекта водозавхвата МХЕ.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у супшим периодима уз његово прањење аутоматским мјерним инструментима.
- Израдити упуства режима рада са посебним приказом за период малих и великих вода.
- Пратити хидролошке параметре (водостај, проток) аутоматским водомјерним станицама на локацији водозавхвата и машинске зграде.

- Квалитет воде по изласку из хидроцентралне мора бити истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Спровести мјере заштите воде у сливу уклањањем потенцијалних загађивача, спречавањем деградације обрадивог земљишта, контролом експлоатације шума и извођењем антиерозивних радова.
- Провести мјере управљања водног ресурса сагласно водној дозволи.
- Правилно уредити привремену депонију плутајућег наноса у смислу позитивних начела заштите животне средине или прикупљени отпад одлагати у намјенске контејнере веће запремине, до преузимања сакупљеног отпада од стране надлежне комуналне службе.
- Онемогућити приступ депонији неовлашћеним лицима и спријечити неконтролисано разношење сакупљеног отпада.
- Извршити издвајање корисних компоненти из плутајућег наноса (нпр. дрво).
- Извршити анализу физичко-хемијских параметара муља из таложника у току пробног рада постројења.
- Уколико испуштање муља у водоток ријеке Вигошта и резултати анализе његових физичко-хемијских параметара указује на могућност негативних утицаја муља на квалитет воде, примјенити другу мјеру збрињавања муља, као што је одлагање истог на санитарној депонији.
- Атмосферске воде са кровних и манипулативних површина водити цијевном мрежом до корита водотока који пролази поред предметне локације, а служи као реципијент атмосферских вода са околног земљишта.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из трансформатора у машинској згради.
- У циљу заштите квалитета воде ријеке Вигошта, одговорно лице је дужно током изградње и рада предметног постројења обавјештавати становништво, постављати писане забране о употреби површинске воде у случају загађења и извјештавати Агенције за воде Републике Српске о измјењености квалитета воде које су наступиле.
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).**

3.2.3. Мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку изводити у одређеним временским интервалима и изводити их у планираном радном времену.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду и ограничити их на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту морају користити заштитну опрему против буке.
- У случају да поједине машине прекорачују дозвољене вриједности нивоа буке не користити их, односно користити технички исправну механизацију.
- Користити машине са смањеном емисијом буке у животну средину и извршити подизање зеленог појаса, уз правилан одабир и диспозицију вегетације у циљу формирања заштитних баријера.

У току експлоатације:

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације малих хидроелектрана, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21).
- Отпад који настаје на локацији, прикупљати и раздвајати на мјесту настанка у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18), исти складиштити у намјенске контејнере и посуде, те збрињавати на основу уговора са овлашћеним лицима а у складу са Законом о управљању отпадом.
- На локацији, на уређено мјесто, поставити довољан број намјенских водонепропусних контејнера и посуда за привремено складиштење неопасног и опасног отпада, са јасном назнаком о којој врсти и категоријама опасности се ради.
- Посуде за складиштење опасног отпада морају бити затворене и израђене од материјала који обезбјеђује непропустљивост са одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја.
- Отпадне материје које настају као посљедица ремонта и одржавања хидроелектране, остала хидраулична уља индексног броја 13 02 07* и остала уља за изолацију и пренос топлоте 13 03 07*, привремено одлагати у металну бунду, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлашћеним лицима, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.
- Отпад индексног броја 15 02 02* апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама, привремено одлагати у затворене посуде за те намјене, заштићене од атмосферског утицаја и приступа неовлашћених лица, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.
- Отпад индексног броја 15 01 10* - амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама, привремено одлагати у контејнере, заштићене од атмосферског утицаја и приступа неовлашћеним лицима, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.
- Евентуално исталожени ситни камен, пијесак, плутајуће лишће и грање механички отклонити и збринуту са овлашћеном институцијом.
- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво, уље) обезбиједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а даљи третман овог отпада вршити од стране овлашћене

институције, која мора да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом.

3.2.5. Мјере за заштиту пејзажа

- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Објекти МХЕ (машинска зграда) мора да буду минималних габарита у којима је могуће развити предвиђени процес производње.
- Пројектом прилагодити материјализацију објеката МХЕ (у спољној обради избјегавати употребу видљивог бетона, лима, пластичних материјала и сл.), а за облагање предвидјети природне материјале (камен, дрво) како би се објекат уклопио у природно окружење.
- Послије завршетка изградње објекта спровести мјере рекултивације и санације терена, на начин да подсјећа на првобитно стање.
- Око главних преградних објеката, простор хортикултурно уредити на начин да се визуелно оплемени.
- Обале предметне локације уредити и фитосанационо обезбједити ради што складнијег уклапања објекта у окружење.
- Одржавати зелени појас у функцији смањења негативног утицаја на пејзаж.
- Трасе будућих далековода којима ће МХЕ бити спојена са главним водовима електроенергетског система морају бити пројектовани уз минимално нарушавање природних и амбијенталних вриједности.
- Новоизграђени цјевовод укопати, канал вратити у првобитно стање, а за стабилизацију корита користити биолошке методе за осигурање обала.
- При пројектовању предвидјети максимално коришћење постојећих приступних путева који се након завршетка радова морају вратити у првобитно стање.
- Сав вишак земље настао у фази припреме терена, уклонити са локације и депоновати на мјесто и под условима које утврди надлежна комунална служба.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Забрањује се извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.

3.2.6. Мјере за заштиту екосистема

- На објекту водозавхвата предвидјети објекте за прелаз риба тзв. рибље стазе, чиме ће се обезбиједити несметана лонгитудинална миграција риба (несметани прелаз из једне акваторије у другу).
- Одржавати рибље стазе проходним.
- У сарадњи са локалним риболовачким друштвом континуално пратити стање рибље популације у низводном и узводном дијелу ријеке и узети активно учешће у порибљавању, тј. обнављању рибљег фонда.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметне минихидроелектране, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема у складу са Законом о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, број 72/12) и Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

- Евентуалне поремећаје равнотеже природног прираста пратити и одржавати на оптимуму (однос салмоноидних и ципринидних врста риба и слично).
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројење хидроелектране.
- Одабрати турбине са заштитом за рибе (концепција: одвраћање риба од кретања у правцу турбина) што је према савременим стандардима изградње таквих објеката у земљама са највишим захтјевима очувања еколошког окружења.
- Конструктивно-архитектонским рјешењима водозавата, таложника и водне коморе, прије доводног цјевовода, ријешити улазак рибље млађи у систем хидроелектране.
- На преградним мјестима изградити тзв. објекте који ће омогућавати, еколошки прихватљив проток који се утврђује на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као и минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбеђености, на основу члана 65. Закон о водама, тако да се у току експлоатације овог хидроенергетског објекта безусловно поштује водоводни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, те проводити мјере управљања водним ресурсима, сагласно водној дозволи.
- У циљу заштите екосистема ријеке дефинисати објекте, параметре и локалитете за успостављање трајног мониторинга, како у току извођења радова, тако и у фази експлоатације, у оквиру којег детаљно описати мјере заштите вода, шума и земљишта.
- Због заштите рибљих врста организација градилишта се мора обавити уз сљедеће услове:
  1. Радови унутар водотока се морају обављати тако да се избјегава замућивање воде у што већој мјери, јер је последица замућења воде смањење количине раствореног кисеоника у води што, може имати велике последице по живи свијет водотока.
  2. Због тога радове унутар водотока који доводе до замућења воде изводити у етапама и то тако да се прекида са радовима до потпуног избистрења водотока више пута у току радног сата.
  3. Сво вријеме током грађења обезбедити несметану проточност корита како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
  4. При изградњи привремених загата у току ријеке ради реализације фазе преграђивања основног корита предузети све мјере за заштиту риба. Евентуално заробљавање рибе унутар привремених загата под контролом чланова риболовачке организације пребацити у проточни дио корита.
  5. Све активности на градилишту које имају интеракције са рибљим популацијама обављати у координацији с риболовачком организацијом и надлежном инспекцијом.
  6. Приликом извођења радова, а и у фази пројектовања, посебну пажњу посветити могућим рјешењима миграције риба (рибље стазе, рибљи лифтови и методе порибљавања).
  7. Кота испуста воде за обезбјеђивање биолошког минимума, мора да буде испод коте водозаватног канала.
  8. Придржавати се свих мјера заштите вода јер оне уједно представљају и мјере за заштиту акватичних организама.

9. Придржвати се мјера заштите загађења ваздуха јер оне уједно представљају и мјере заштите флоре и фауне.

- У сарадњи са надлежном организацијом за газдовање рибљим фондом, извршавати периодично порибљавање ријеке аутохтоним рибљим врстама.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметне хидроелектране, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.

3.2.7. Мјере за заштиту здравља људи

- Током градње радницама обезбиједити личну и колективну заштиту на раду и здравствену заштиту у надлежној здравственој установи.
- Постављањем писаних забрана обавјештавати становништво о забрани употребе површинске воде за пиће.
- У случају да вода у санитарним чворовима није хигијенски исправна, у складу са законском регулативом, обавезно мора стајати натпис „Вода није за пиће“, а запосленим лицима обезбиједити хигијенски исправну воду за пиће.

3.2.8. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица члан 82. Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералогско-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица Закон о заштити природ („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.9. Мјере које се предузимају у случају инцидентних ситуација

- Приликом градње објеката хидроелектране прибавити атесте свих материјала који се уграђују у наведени објекат.
- За извођење радова на изградњи објекта обезбиједити стручни кадар који посједује верификацију издату од надлежне институције.
- Приликом пројектовања, градње и функционисања предметног објекта примјенити сва законска рјешења из области заштите од пожара како у области грађевинарства, тако и у области електро и машинских инсталација, а на изведено стање прибавити атесте од овлаштене институције.
- У случају пробоја и истицања трансформаторског уља предвидјети изградњу бетонске уљне јаме која може да прими сву количину уља без расипања у случају екстремног истицања.
- На градилишту располагати са неутрализирајућим средствима за евентуално проливена горива и мазива.

- У сврху заштите од пожара стално проводи мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту од пожара и оспособити људе за поступање у случају пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српке“, број 74/12).
- Уколико се изградњом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину обавезно извршити обавјештавање у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Током експлоатације постројења поштовати гарантовани еколошки минимум, један од круцијалних фактора заштите цијелог екосистема, нарочито у сушном периоду.
- У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставити рад МХЕ, односно успоставити мониторинг система режима вода и система интерног надзора и обезбедити безусловно осигурање испуштања гарантованог еколошког и биолошког минимума, те проводити мјере управљања водним ресурсом.

3.2.10. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³

Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Сл. лист СРБиХ“, број 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Максимално дозвољене количине опасних и штетних материја (МДК) за индустријска и пољопривредна земљишта према доступним међународним стандардима и прописима окружења:

Редни број	Елемент	Индустријско земљиште Холандски стандарди 2009, интервентне вриједности	Пољопривредно земљиште (mg/kg)			
			The European Council Regulation EEC No 2092/91	Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање („Службени гласник Републике Српске“ број 56/16)		
				Пјесковито земљиште	Прашкасто-иловасто земљиште	Глиновито земљиште
1.	Олово (Pb)	530	100	50	100	150
2.	Никл (Ni)	210	50	30	50	75
3.	Кадмијум (Cd)	12	2	0,5	1,0	2
4.	Хром (Cr)	380	150	40	80	120
5.	Цинк (Zn)	-	-	60	150	200

6.	Жива (Hg)	-	-	0,5	1	1,5
----	-----------	---	---	-----	---	-----

4.4. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/m ³	2 000
19.	Кадмијум	mg/m ³	10
20.	Манган	mg/m ³	500
21.	Никл	mg/m ³	10
22.	Олово	mg/m ³	10
23.	Укупни хром	mg/m ³	100
24.	Цинк	mg/m ³	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3

Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из КМnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформе, N/100ml	<50	50-5000	5*10 ³ -5*10 ⁴	5*10 ⁴ -5*10 ⁵	>10 ⁵

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на следећи начин:

МХЕ „ВИГОШТА 2“		План мониторинга	
	Аспект животне средине	Закон / Пропис	Учесталост
1.	МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈЕ БУКЕ	Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист БиХ“, број 46/89).	Једном у току изградње постројења. Једном у три године у току експлоатације постројења.

2.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ	Правилник о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).	Једном за вријеме извођења грађевинских радова (по један узорак прије и после захвата грађевинских радова). Два пута годишње у току експлоатације (након ремонта постројења или чишћења водозахвата).
	МОНИТОРИНГ ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВОГ ПРОТОКА	Закон о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06).	Континуално
3.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА	Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 3/15 и 51/15).	Једном у току изградње постројења. За вријеме експлоатације по налогу надлежног инспектора
4.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА (на предметној локацији)	Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).	У случају инцидентних ситуација
5.	МОНИТОРИНГ СТАЊА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА	Закон о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15). Правилник о категорији, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, број 19/15).	Према плану управљања отпадом

5.2. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлашћеног правног лица а извјештаје о извршеном мјерењу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган.

5.4. Одговорно лице дужно је, без одлагања, пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који негативно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Административна такса за обнављање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

7. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правиилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

8. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом који мора садржавати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

10. Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

11. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Образложење

Дана 30.06.2021. године, на протоколу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, за примљен је захтјев правног лица „*DSM ELEKTRUS*“ д.о.о. Котор Варош за пројекат МХЕ „ВИГОШТА 2“ на ријеци Вигошта, на локацији к.ч. број 4080, 4076 к.о. Вечићи и к.ч. 2798 к.о. Орахова, општина Котор Варош, инсталисане снаге 249 kW.

у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 17/21), према којој су се требали преиспитати уговори о додјеленој концесији, ово министатство је дана 21.09.2021. године затражило мишљење од Министарства енергетике и рударства о статусу концесије и статусу пројекта МХЕ „Вигошта 2“ на ријеци Вигошти. Дана 24.09.2021. године Министарство енергетике и рударства је доставило Обавјештење број 05.05/360-184-1/21 да је МХЕ „Вигошта 2“ уписана у Регистар пројеката обновљивих извора енергије, да за исту није било потребно прибављање концесије и да је прибављена грађевинска дозвола 21.04.2017. године.

Еколошка дозвола за коју се у овом поступку тражи обнављање издата је за МХЕ „ВИГОШТА 2“ на ријеци Вигошта. Парцелама се приступа са локалног приступног пута. У близини предметне локације нема изграђених: здравствених, стамбених, пословних, спортско рекреационих, културних, вјерских објеката, школа и дјечијих вртића. Основни

елементи предметне МХЕ су: водозахват, транспортни цјевовод и машинска зграда. Водозахват је смјештен на дијеловима земљишних парцела означених као к.ч. 4080 к.о. Вечићи, к.ч. 2798 к.о. Орахова. Планирано је да водозахват буде димензија 11,00 m x 25,00 m. Захват воде се врши на дну тј. „Тиролским“ захватом и главном таложницом, одакле ће се упуштати у цјевовод под притиском и одводити према машинској згради. Планирано је да се улазна грађевина укопа у земљу и она је неправилног облика. Потребно је да буде грађена од армираног бетона, као и покривена бетонским плочама. Објекат водозавата треба да садржи: табласти затварач, челичну решетку, цјевовод за пражњење (одливање) коморе и водостански прелив са долазним (уливним) цјевоводом. Тачне димензије улазне грађевине (водозавата) ће бити дефинисане техничком документацијом. Планирана траса постављања транспортног цјевовода је дуж постојећег пута (од водозавата до машинске зграде) на к.ч. 2798 к.о. Орахова и к.ч. 4076 к.о. Вечићи у дужини од око 1 400 m и профила Ø 450 mm. Траса цјевовода је у константном паду, а укупни пад од водозавата до машинске зграде је око 187 m. Цјевовод ће бити укопан на дубини од 1,2 m, тако да неће бити видљив у простору, чиме је искључена и могућност деградације пејзажних карактеристика овог подручја. Планирана локација за изградњу машинске зграде је на земљишту означеном као к.ч. 2798 к.о. Орахова и налази се непосредно уз ријеку Вигошта. Ова локација је изабрана због близине ријеке и сигурности од плављења великих вода. Планирано је да машинска зграда буде димензија око 7 m x 8 m ± 1 m, али тачне димензије ће бити дефинисане техничком документацијом у зависности од избора опреме. Приступ парцели на којој је планирана машинска зграда ће бити дефинисан елементима и обрађен у Главном пројекту. У објекту машинске зграде потребно је да се налази одговарајућа дизалица која је потребна за извођење свих грађевинско – занатских радова, да се смјести и угради сва потребна опрема (машинска и електроопрема за рад), а све у складу са важећим прописима и стандардима за изградњу и рад ове врсте постројења и у складу са техничком документацијом. Објекат машинске зграде треба да садржи: хидроагрегат, турбину, генератор који се спреже директно на осовини турбине, расклопна опрема и мрежни трансформатор за прикључак на дистрибутивни далековод. Водоснабдјевање предметног објекта мале хидроелектрана за санитарне потребе није предвиђено, обзиром да ће рад објекта бити потпуно аутоматизован и оспособљен за рад без посаде. У окружењу нема изграђене канализационе и топлификационе мреже. На предметној локацији не постоји телекомуникациона инфраструктура која би ометала планирану изградњу. У близини предметне локације изграђена је телекомуникациона мрежа.

У складу са чланом 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, уз захтјев за обнављање еколошке дозволе су приложени: Извјештаји о извршеном мониторингу; Записник инспектора о редовној инспекцијској контроли број 24.090/362-337-2-1/21 од 21.07.2021. године израђен од стране Републичке управе за инспекцијске послове, сектор урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције – одјељење Бања Лука; Изјава одговорног лица од 29.06.2021. године; Доказ о уплати административне таксе од 29.06.2021. године.

Извјештаји о извршеном мониторингу, које чине: Записник о стручном налазу мјерења квалитета воде током градње број 64-1/18 од април 2018. године израђен од стране „ЕКО дозвола“ д.о.о. Бања Лука; План управљања отпадом од јун 2021. године израђен од стране „ЕКО дозвола“ д.о.о. Бања Лука, чине доказе да је одговорно лице постројења, које представља извор емисија обавља мониторинг емисија, обезбјеђује

мониторинг квалитета свих елемената животне средине у зони утицаја постројења, учествује у трошковима мјерења емисија у зони утицаја и прати и друге утицаје својих активности на стање животне средине, те да је извршио мјере наложене у рјешењу које се у овом поступку обнавља, а у складу са чланом 92. Закона о заштити животне средине.

Записником о извршеној редовној инспекцијској контроли, у којем је предмет контроле испуњеност услова из еколошке дозволе а коју је извршила Јелена Радуловић, Републички еколошки инспектор овлаштен по службеној легитимацији број 337 утврђено је да субјект контроле посједује Рјешење о регистрацији друштва - упис у судски регистар, да посједује Рјешење о еколошкој дозволи за пројекат МХЕ „Вигошта 2“, проведеност мониторинга загађујућих материја у складу са Законом о заштити животне средине, као и у складу са наложеним мјерама из дозволе која је предмет обнове. У моменту инспекцијске контроле констатовано је да субјект контроле посједује Рјешење којим се одговорном лицу одобрава градња мале хидроелектране инсталисане снаге 249 kW. Такође је констатовано да је закључен уговор о грађењу између „DSM ELEKTRUS“ д.о.о. и „Петровић“ д.о.о. Котор Варош, као и Записник о исколчењу машинске зграде урађен од овлаштеног лица „ГеоМетри“ с.п. Котор Варош. Такође се констатује да је у Записнику о мјерењу квалитета воде дата позитивна оцјена, те да утицај предметне хидроелектране на квалитет ријеке и на животну средину није значајан. Даље се након обиласка предметног објекта констатује да до момента инспекцијске контроле није било грађевинских радова на предметном објекту, за који постоји грађевинска и еколошка дозвола.

У достављеној Изјави уз захтјев наведено је да у периоду важења еколошке дозволе за коју се тражи обнављање није дошло до значајних промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, кориштење енергије, извора емисије и локације на којој се постројење налази.

У складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом, уз захтјев за обнављање предметне дозволе достављен је ажуриран План управљања отпадом, те је у диспозитиву овог рјешења наложено да је неопходно придржавати се истог.

Цијенећи наведено, овај орган је закључио да је у поступку обнове рјешења извршена ревизија услова из предметне еколошке дозволе, на начин да је извршена ревизија одређених мјера заштите животне средине у цјелини и по сегментима, укључујући и идентификацију врста отпада која је настала радом постројења, што је учињено у тачки 3. рјешења, да су прецизиране граничне вриједности што је учињено у тачки 4. рјешења, да су утврђене обавезе које се односе на обнову еколошке дозволе, утврђене мониторингом у тачки 5. као и обавеза поступања по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача, што је и учињено у поступку обнове предметног рјешења.

Цијенећи да су испуњени услови из члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, Министарство је на основу члана 94. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 KM наплаћена је на основу члана 3, по тарифном броју 68г) Закона о административним таксама („Службени гласник Републике

Српске“, бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20) а копија уплатнице која доказује уплату наведене таксе приложена је у предметном спису.

У складу са Правиилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17) ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са чланом 94. Закона о заштити живоптне средине.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерака и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној

Достављено:

1. „*DSM ELEKTRUS*“ д.о.о. Котор Варош, Милоша Обреновића бб, 78220 Котор Варош,
2. Одјељењу за просторно ... општина Котор Варош,
3. Републичком еколошком инспектору,
4. Евиденцији,
5. *а/а*.

МИНИСТАР

Сребренка Голић